

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 29C/124/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116207659
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Vlčková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2018:8116207659.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd v Prešove sudkyňou JUDr. Dianou Vlčkovou v právnej veci žalobcu: D. D., P. XX.X.XXXX, trvale bytom Ď. XXXX/XX, XXX XX E., právne zastúpeného JUDr. Máriou Jenčovou, advokátkou so sídlom Hlavná 111, 080 01 Prešov proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o. so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.913,51 Eur s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 1 894,75 Eur s 8 % úrokom z omeškania ročne od 27.4.2016 do zaplataenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. P r i z n á v a žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 98 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobou doručenou súdu dňa 14.4.2016 žiadal zaviazať žalovaného na zaplataenie sumy 1 913,51 Eur s príslušenstvom titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Žalobu odôvodnil tým, že ako fyzická osoba - spotrebiteľ uzatvoril so žalovaným zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru zo dňa 26.8.2010 č. 8300031553, predmetom ktorého bolo poskytnutie revolvingového úveru vo výške 1.500 Eur s uvedením doby splatnosti 42 mesiacov, celkovej čiastky splatnej spotrebiteľom vo výške 3 375,54 Eur, RPMN, ročnej úrokovej sadzby a priemernej hodnoty RPMN.

2. Žalovaný žalobou doručenou súdu dňa 29.4.2015 pod sp. zn. 10C/189/2015 sa voči nemu z uvedenej zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru domáhal zaplataenia 1 446,66 Eur, vrátane zmluvnej pokuty a úroku z omeškania.

3. Rozsudkom zo dňa 27.1.2016 pod sp. zn. 10C/189/2015 OS Prešov žalobu žalovaného zamietol pre neplatnosť úverovej zmluvy nedodržaním predpísanej písomnej formy v zmysle ust. § 9 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. a pre absenciu náležitostí vyžadovaných zákonom o spotrebiteľských úveroch neuvedením termínu konečnej splatnosti úveru majúcej za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

4. Vzhľadom na neplatnosť úverovej zmluvy, prípadne aj jej bezúročnosť, veriteľovi vzniklo iba právo na vrátenie istiny poskytnutého úveru.

5. Nakoľko podľa karty klienta mal súd za preukázané, že žalobca uhradil v prospech žalovaného 3 857,76 Eur, teda sumu vyššiu ako istina poskytnutého úveru vo výške 1 284,25 Eur a 666 Eur, súd žalobu žalovaného ako nedôvodnú zamietol. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 18.3.2016.

6. Na základe uvedeného si preto žalobca uplatňuje voči žalovanému nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške rozdielu medzi jeho úhradami v sume 3 857,76 Eur a poskytnutými úverovými prostriedkami vo výške 1 944,25 Eur, teda vo výške 1 913,51 Eur.

7. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť s odôvodnením, že z obsahu podanej žaloby nevyplýva žiadny dôvod, ktorý by žalobcu oprávňoval spochybňovať vlastný prejav vôle, ktorým je vrátenie peňažných prostriedkov spolu s dohodnutou odplatom. V predmetnom vzťahu čerpal nielen úver, ale aj revolving vo výške 678,76 Eur, ktorý bol na jeho platobný účet zaslaný dňa 20.9.2012. Z uvedeného dôvodu je preto nutné poukázať na pochybnosť výšky bezdôvodného obohatenia už len zo samotného dôvodu, kedy žalobca požaduje zo splatených 3 857,76 Eur vrátenie sumy 1 913,51 Eur, čo nekorešponduje so sumou, ktorá mu bola z úveru vo výške 2 178,76 Eur poskytnutá. Zároveň voči uplatnenému nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia vzniesol námietku premlčania. Žaloba bola na súd podaná v r. 2016. Z toho vyplýva, že časť uplatneného nároku je premlčaná pre uplynutie subjektívnej premlčacej lehoty, nakoľko úhrady zodpovedajúce uvedenej sumy boli vykonané v období do 7.3.2014.

8. Súd na základe skutkových tvrdení žalobcu, popretí skutkových tvrdení žalovaného, oboznámením obsahu spisu sp. zn. 10C/189/2015, ako aj ďalším spisovým materiálom zistil tento skutkový stav:

9. Žalobca ako fyzická osoba - spotrebiteľ uzatvoril so žalovaným zmluvu o poskytnutie revolvingového úveru zo dňa 26.8.2010 pod č. 830031553, predmetom ktorého bolo poskytnutie revolvingového úveru vo výške 1 500 Eur s uvedením doby splatnosti 42 mesiacov, celkovej čiastky splatnej spotrebiteľom vo výške 3 375,54 Eur a RPMN, ročnej úrokovej sadzby a priemernej RPMN.

10. Žalovaný žalobou doručenou súdu dňa 29.4.2015 pod sp. zn. 10C/189/2015 sa voči nemu z uvedenej zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru domáhal zaplatenia 1 440,66 Eur vrátane zmluvnej pokuty a úroku z omeškania.

11. Rozsudkom zo dňa 27.1.2016 súd prvej inštancie žalobu žalovaného zamietol pre neplatnosť úverovej zmluvy, nedodržaním predpísanej písomnej formy v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. a pre absenciu náležitostí vyžadovaných zákonom o spotrebiteľských úveroch neúvedením termínu konečnej splatnosti úveru majúcej za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Z uvedeného dôvodu preto veriteľovi vzniklo iba právo na vrátenie istiny poskytnutého úveru. Nakoľko podľa karty klienta mal súd za preukázané, že žalobca uhradil v prospech žalovaného sumu 3 857,76 Eur, teda sumu vyššiu ako istina poskytnutého úveru vo výške 1 284,25 Eur, súd žalobu žalovaného ako nedôvodnú zamietol. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňom 18.3.2016.

12. Z výpisu účtu žalobcu nachádzajúceho sa v spise sp. zn. 10C/189/2015 vyplýva, že žalovaný na základe predmetnej zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru tomuto poskytol úverové prostriedky vo výške 1 284,25 Eur dňa 2.9.2010 a vo výške 678,76 Eur dňa 21.9.2012 (č. l. 31 a 32). Zároveň z karty klienta vyplýva, že v prospech žalovaného realizoval úhrady titulom splátok úveru v celkovej výške 3 857,76 Eur.

13. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

14. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

15. S poukazom na závery právoplatného rozhodnutia súdu prvej inštancie pod sp. zn. 10C/189/2015 vzniklo žalobcovi v súlade s ust. § 451 Občianskeho zákonníka právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške rozdielu realizovaných úhrad splátok úveru a poskytnutých úverových prostriedkov.

16. Z predložených listín nesporne vyplýva, že žalovaný na základe predmetnej úverovej zmluvy poskytol žalobcovi úverové prostriedky v celkovej výške 1 963,01 Eur (1 284,25 + 678,76 Eur) a žalobca realizoval v jeho prospech úhrady vo výške 3 857,76 Eur, a teda má nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1 894,75 Eur.

17. Na základe uvedeného, preto súd vyhovel žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1 894,75 Eur s 8 % úrokom z omeškania ročne určeným v súlade s ust. § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., v znení účinnom do 31.1.2013, v spojení s ust. § 10c cit. nariadenia v znení účinnom od 1.2.2013, od 27.4.2016 do zaplataenia.

18. Keďže žalobca žalovaného pred podaním žaloby na vydanie bezdôvodného obohatenia nevyzval, v zmysle ust. § 563 Občianskeho zákonníka bol žalovaný povinný bezdôvodné obohatenie vydať prvého dňa po doručení žaloby realizovaného dňa 25.4.2016, a teda do omeškania sa dostal až počnúc dňom 27.4.2016.

19. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

20. Podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

21. Podľa § 107 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak sú účastníci neplatnej alebo zrušenej zmluvy povinní navzájom si vrátiť všetko, čo podľa nej dostali, prihladne súd na námietku premlčania len vtedy, ak by aj druhý účastník mohol premlčanie namietat'.

22. Podľa názoru súdu prvej inštancie právo na vydanie získaného bezdôvodného obohatenia, sa môže premlčať tak v subjektívnej, ako aj objektívnej dobe. Ak sa povinný subjekt premlčania dovoľá, nemožno oprávnenému právo na vydanie získaného bezdôvodného obohatenia priznať, ak márne uplynula aspoň jedna z uvedených lehôt. Začiatok plynutia subjektívnej a objektívnej lehoty je stanovený odlišne a na sebe nezávislý je aj priebeh plynutia, ako aj ich skončenie. Pre začiatok plynutia 2-ročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, kedy sa oprávnený skutočne dozvedel, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto bezdôvodné obohatenie získal. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih, keď k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo. V prípade práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, t.j. subjektívna a objektívna. Subjektívna premlčacia doba je kratšia - 2-ročná a objektívna premlčacia doba je buď 3-ročná v prípade bezdôvodného obohatenia vzniknutého z nedbanlivosti alebo 10-ročná, ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie. Podľa názoru súdu v posudzovanom prípade je rozhodujúcou otázkou kedy začala plynúť subjektívna 2-ročná premlčacia lehota. Za rozhodujúci pre začiatok jej plynutia treba považovať deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto ho získal. Nie je pritom rozhodujúce, že oprávnený mal možnosť sa potrebné skutočnosti dozvedieť už skôr. V danom prípade teda nie je podstatná a rozhodujúca okolnosť, kedy sa žalobca pri riadnej starostlivosti musel alebo mohol dozvedieť, že na jeho úkor došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, ale je rozhodujúce kedy sa o tejto okolnosti skutočne dozvedel. V danom prípade tak pri posudzovaní vedomostí žalobcu o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom v prospech koho k obohateniu došlo, treba z hľadiska § 107 ods.1 OZ vychádzať zo dňa (dní), kedy splatil žalovanému úver, z ktorého požadoval vydanie bezdôvodného obohatenia pozostávajúceho zo splatených úrokov a poplatkov a to bez ohľadu na skutočnosť či skutočne vedel o prípadnej bezúročnosti a bez poplatkovosti predmetného úveru a o tom, že sa bezdôvodne obohacuje žalovaný.

23. Nie sú teda vôbec relevantné jeho právne znalosti (platí zásada neznalosť zákona neospravedlňuje), teda nie je podstatné či vedel o príslušnej právnej úprave alebo judikatúre súdov, a teda či bol subjektívne schopný posúdiť uvedené skutkové okolnosti. Tieto závery vyplývajú z viacerých rozsudkov NS ČR pod sp. zn. 26 Cdo 785/2011 zo dňa 24.4.2012, 28 Cdo 685/2011 zo dňa 28.3.2012, 28 Cdo 3977/2007 zo dňa 18.3.2008, 33 Odo 306/2005 zo dňa 25.3.2017, ale aj z rozsudku NS SR sp. zn. 1 Cdo 67/2011,

nálezu ÚS SR III. ÚS 143/2016 zo dňa 15.3.2016, ako aj rozsudkov všeobecných súdov SR - KS v Nitre 25 Co 119/2015 zo dňa 27.7.2016 a 6 Co 220/2015 zo dňa 27.1.2016.

24. V danom prípade sa žalobca o skutkových okolnostiach bezdôvodného obohatenia dozvedel najneskôr 9.7.2014, kedy zaplatil žalovanému poslednú splátku úveru, a preto vzhľadom na dátum podanej žaloby 14.4.2016 by bol premlčaný nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia realizovanými úhradami splátok úveru zaplatenými v prospech žalovaného do 14.4.2014.

25. Avšak vzhľadom na väčšinovú rozhodovaciu prax senátov KS v Prešove súd prvej inštancie vychádzal z právneho záveru o začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby oboznámením právneho posúdenia zo strany zvoleného právneho zástupcu žalobcom.

26. V zmysle rozsudku NS SR pod sp. zn. 3Cdo/145/2014 za rozhodujúci pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby pre uplatnenie práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia v zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, treba považovať deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto ho získal, nie je pritom rozhodujúce, že oprávnený mal možnosť dozvedieť sa potrebné skutočnosti už skôr.

27. Právne významné sú aj názory vyplývajúce z odbornej literatúry, z ktorých vyplýva, že pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje skutočná, nielen predpokladaná vedomosť oprávneného.

28. Podobne česká judikatúra (rozsudok NS ČR pod sp. zn. 25Cdo/3306/2007) upriamuje pozornosť na to, že v prípade bezdôvodného obohatenia získaného plnením z neplatného právneho úkonu je pre začiatok plynutia premlčacej doby rozhodujúci subjektívny moment, kedy oprávnený zistí také okolnosti, z ktorých možno vyvodiť, že právny úkon, z ktorého bolo plnené, je neplatný. Z hľadiska premlčania nároku zo zodpovednosti za škodu vzniknutú v dôsledku neplatnosti právneho úkonu sú rozhodujúcimi informáciami v zmysle uvedeného skutkové okolnosti, z ktorých možno vyvodiť, že právny úkon je neplatný a informácie o osobe, ktorej možno pripočítať zavinenie na spôsobení neplatného právneho úkonu (rozsudok KS v Prešove sp. zn. 18Co/22/2018, sp. zn. 11Co/49/2017, sp. zn. 2Co/113/2017).

29. Pokiaľ ide o vyriešenie otázky, či na prejednávany prípad je potrebné aplikovať 3 alebo 10 ročnú objektívnu premlčaciu dobu súd prvej inštancie opätovne poukazuje na väčšinovú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, ktorý konštatuje, že žalovaná obchodná spoločnosť je poskytovateľom spotrebiteľských úverov na profesionálnej báze, preto sa predpokladá u takejto spoločnosti vyššia odborná úroveň a aj zodpovednosť za porušenie zmluvných povinností. V zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 1/1993 Zb., platnom a účinnom do 31.12.2015, o všetkom, čo bolo v Zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka; domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná (od 1.1.2016 túto problematiku upravuje § 15 zákona č. 400/2015 Z. z.). Žalovaný ako nebankový subjekt má dlhodobu v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov, a teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Zmluvné podmienky sú tvorené poskytovateľom úveru aj s dôsledkami pre navrhovateľa zmluvných podmienok. Žalovaný ako odborná organizácia pri uzatváraní zmluvy koná evidentne úmyselne so snahou dosiahnutia zisku, preto takýto subjekt nesie aj väčšiu zodpovednosť za férové pravidlá pri poskytovaní úveru a dôsledky z porušenia zákonných povinností. Z hľadiska doterajšej praxe je nesporné, že nebankové subjekty majú svoje podmienky upravené menej korektné z hľadiska dojednávania odplaty za poskytnutie úveru či úrokových sadzieb i následkov porušenia zmluvnej povinnosti, čo je predmetom súdnych sporov z vymáhania záväzkov zo zmlúv, ktoré často nerešpektujú dobré mravy a odporujú pravidlám poctivého obchodného styku. V čase uzatvorenia zmluvy už niekoľko rokov platili ustanovenia o spotrebiteľských úveroch a rovnako ustanovenia o spôsobe a podmienkach uzavretia zmluvy upravené v Občianskom zákonníku. Aj keby súd pripustil, že žalovaný nechcel dojednať zmluvu so žalobcom v snahe získať prospech, ťažko možno uveriť, že žalovaný nevedel, čo môže takýmto konaním spôsobiť a pre prípad, že sa tak stane, že s tým nebol uzročený. Konanie žalovaného nemožno hodnotiť inak, ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Zákonodarca pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení počítá s 10 ročnou objektívnou premlčacou dobou, ktorá sa počítá odo dňa, keď k nemu došlo. Zmluva bola uzatvorená v r. 2010 a žalobca si právo na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatnil žalobou na súde 14.4.2016. Z

uvedeného vyplýva, že 10 ročná premlčacia doba neuplynula ani od uzavretia zmluvy. O to viac je odôvodnený záver, že 10 ročná premlčacia doba nemohla uplynúť odo dňa, kedy sa žalovaný voči žalobcovi bezdôvodne obohatil, teda od okamihu, kedy prijal od žalobcu plnenie prevyšujúce sumu skutočne čerpaného úveru, preto je námietka žalovaného nedôvodná.

30. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 2 CSP a žalobcovi, ktorý bol úspešný v 99 % z hodnoty sporu a neúspešný v 1 % z hodnoty sporu bol priznaný nárok na náhradu trov konania v percentuálnom rozdieli úspechu a neúspechu v spore, teda v rozsahu 98 %.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku. Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.